Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 942 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 24 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1887 — (Դ. Տ.) 8 ՄԱՐՏ 1887 — 11 ՁԷՄԱՁԻՒԼ ԱԼԸՐ 1304

20 ՓԱՐԱ (ՃՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ԱՐԵՒ ԻՄԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ԹԵՐԹԱՆԻ ՕՐԱԳՐԻ
Դպրաքիա, Նորատունկեան-Խան
Գալատիա
غزتهسی اداره‌سی

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ (ՃՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ՌԱՖԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ	Համար	Տարեկան	գահեկան արժէք	160
»	»	Վեցամսեայ	» »	80
»	»	Յամսեայ	» »	40
Դուռեւոյց Թղթատարով		եւ տեղական տարեկան	» »	240
Դուռեւոյց Թղթատարով		Համար եւ տեղական Վեցամսեայ	» »	120
Ամբողջ երկիրներ,		տարեկան	երկրագ.	56
» »		Վեցամսեայ	»	28

Դուռս գրկուած լրագրոց համար ծախքը հնարկնութեան վրայ է։
Խմբագրութեան գրկուած նամակ կամ գրութիւն եւ չարուիր։

Les annonces sont reçues à l'Eastern Agency place Karakeuy Deïrmen Ha Constantinople.

Կ. ՊՈԼԻՍ, 24 ՓԵՏՐՈՒԱՐ, 1887

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐԵԿԻ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ
(28 ՓԵՏՐ. ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 5 ՄԱՐՏ.)

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

ԱՊՈՏԱՄԲՈՒԹԻՒՆ Ի ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ. Բարիզի և Լոնտոնի լրագրերուն առած հետեւեալ հեռագրերն աւելի մանրամասն տեղեկութիւններ կը պարունակեն Հավասի հեռագրերուն ծանուցած ապստամբական շարժման վրայ։

—Սոֆիա, 28 փետր. Բանի մը քաղաքներու մէջ խռովութիւնք ծագեցան։ Արդէն ծանուցուած էր Ռուսճուքի մէջ խռովութիւն ծագելն։ Այսօր հեռագիր եկաւ Սիլիստրէէ թէ տեղւոյն պահապան զօրքն ապստամբած է։

—Վիեննա, 2 մարտ. Սիլիստրէի պահապան զօրաց ապստամբութիւնը կը վերագրուի ռուսական մեքենայութեանց։ Ի Սիլիվռիա և ի Պուրկաս փորձուած նմանօրինակ շարժմանց անյաջողութիւնէն ի վեր, յուզման կեդրոնը փոխադրուած էր ի Ռումանիա, ուր ապստամանեալ կը դտնուէին հակիշխանական դաւին մասնակից պուլկար ըսպայք, ոմանք, որք քաջալերուեցան Պուքրէշի ռուս գործակալ Պ. Հէդրովոյէ։ Ռուման կառավարութիւնն, իմանալով անոնց մեքենայութիւններն, արգիլեց անոնց բնակիլ Դանուբի ռումանական քաղաքաց մէջ։ Պուլկար դաւադիրը յայտնի դնացին Տոպրուճա, ուր տեղացի ժողովուրդը չերմագին համակրանք կը տածէ Ռուսիոյ վրայ, և հաղորդակցեցան Վիտինի, Ռուսճուքի և Սիլիստրէի դժգոհներուն հետ։ Սիլիստրէ մանաւանդ շատ լաւ ընտրուած էր շարժման մը համար. զի ապստամբը դիւրաւ կրնային չեզոք երկիր մը ապաստանիլ երբ անյաջող եղնէին, մինչ միւս կողմէ պուլկար կառավարութեան դժուար էր ժամանակին զօրք հասցնել Սիլիստրէ։ Դանուբի նաւարկութիւնը վերաբացուած չլլնելով դեռ։ Դանուբի պուլկարական գլխաւոր քաղաքները զինուորական օրէնքի տակ դրուեցան։

—Պուխրէշ, 1 մարտ. Ճիուրճիվոյէ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ երէկ ի Ռուսճուք ամէն կառքեր գրաւուած են՝ փութոյ պնդութեամբ զօրք փոխադրելու համար ի Սիլիստրէ, ուր պահապան զօրքն ապստամբած է խռովութեան դէմ։ Վառնայի և Շումլայի պահապան զօրքերն եւս Սիլիստրէի վրայ կը քաշեն։

—Լոնդոն, 2 մարտ. Սրճանոցի նախաբարական լրագիրը կըսէ. Եթէ չուտով չզսպուի Սիլիստրէի ապստամբական շարժումը, պատերազմի երկիւղներն ամենայն սաստկութեամբ կը վերսկսին։ Խռովութիւն ի Պուլկարիա կը նշանակէ չլսութիւն ի Սերպիա, չլսութիւն ի Մակեդոնիա։ Եթէ Պալքանեան թերակղզին զինուորական խռովութեան մը թատրհանդիսանայ, անշնար պիտի լինի սահմանափակել հրդեհը։ Սրճանոցը կը յարէ որ եթէ Ռուսիա կը քաջալերէ պայս շարժում, հաւանական է որ Անգլիա արտայայտէ զիւր դժգոհութիւն։ Սրճանոցը կը գուշակէ վեճ մը այս մասին, և կ'եզրակացնէ թէ յանժամ ո՛չ միայն Պուլկարիոյ ապագայն, այլ համայն Եւրոպիոյ ճակատագիրը խնդրոյ տակ կ'ելնայ։

—Վիեննայէ կը հեռագրուի առ Ցչ. Նէռ թէ Պուլկարիոյ զինուորական ապստամբութեան լուրը չատ երկիւղալի կը նկատուի Աւստրիոյ մայրաքաղաքին մէջ։ Ամենածանր հետեւանքներ պիտի ունենայ գործն եթէ խնամակալութիւնը չուտով չմարէ հրդեհն։ Ի Վիեննա ընդհանուր կարծիքն է թէ Ռուսիա վերջապէս յայտնած է խռովելու Պուլկարիոյ հանդարտ կացութիւնն, և միջամտութեան պատրուակ դտած է։

—Պուխրէշ, 2 մարտ. Կը կարծուի թէ ապստամբը հաղորդակցութիւնները կտրած են Վառնայի, Շումլայի և Սոֆիայի միջեւ։ Բայց Վառնայի և Շումլայի պահապան զօրքերն երէկ կրնան հասած լինել Սիլիստրէի առջեւ, ուր պահապան զօրքը կը բաղկանայ իւր 3000 հոգիէ, 900ը կանոնաւոր և մնացեալը պահեստի։ Կը կարծուի թէ Շումլայի զօրքն ապստամբներուն կողմը պիտի յարի, բայց Վառնայի զօրքը վարանմամբ է։ Հաւանական է որ ապստամբական շարժումն ընդհանրանայ։

—Վերջին ժամուն զրոյց եղաւ թէ եօթն քաղաքներու զօրքերն, ընդ որս են Լոմ-Բալանբա, Շումլա և Բլեվնա, խնամակալութեան դէմ ոտք ելած են։

—Վիեննայէ կը հեռագրուի առ Մբ-ռնէկ Փռս. Տարակոյս չէ մնացած թէ հակիշխանական դաւադիր սպայք Պէնտերէվ, Կրուլէվ և Տիմիդրիէվ մասնակից են ապստամբական նոր շարժման։ Միսուն չափ սպայք, նախկին ապստամբական շարժումներուն մասնակից, ի Բեչդա կոչուած էին հրահանգ ստանալու։ Սիլիստրէի զօրքէն 300 հոգիք յարեցան շարժման։ Ռուսճուքի կառավարիչ Պ. Մանդով, ջերմ կուսակից խնամակալութեան, ամենամեծ չանքերը ըրաւ ապստամբութիւնը նուաճելու։

ԶՍՊՈՒՄՆ ԱՊՍՏԱՄԲԱԿԱՆ ՇԱՐԺՄԱՆ

Սոֆիա 4 մարտ. Կառավարութիւնն այս առաւօտ ծանուցում մը հրատարակեց, յարտարարող թէ բարեկարգութիւնը վերահաստատուած է ի Սիլիստրէ և ի Ռուսճուք։ Ի Ռուսճուք, կ'ըսէ պաշտօնական ծանուցումը, ռահվիրայից վաշտ մը, ձերբակալելով կառավարական պաշտօնեայները, զարկաւ հետեւակազօրքն որ ամրացած էր զօրանոցներուն մէջ։ Կռիւ տեղի ունեցաւ. բայց շնորհիւ ինքնայօժար միջամտութեան ժողովրդային զինուորականութեան, ռահվիրայք եւս մղուեցան, եւ տպստամբք ձերբակալեցան։ Ռուսճուքի բնակիչք յայտնեցին ցնծութեան ցոյցերով ողջունեցին ժողովրդային զինուորութիւնը, կառավարութիւնն, յանուն խնամակալութեան շնորհակալիք ուղղեց Ռուսճուքի բնակչաց, զօրաց և ժողովրդային զինուորութեան՝ բարեկարգութիւնը վերահաստատելուն համար։ Նոյն պաշտօնական ծանուցումի կը յարէ թէ երէկ, 3 մարտ, ընդդիմադիր կուսակցութեան պարագլուխները, խռովութիւններ գրգռելու և քաղաքային պատերազմ յառաջ բերելու կամքութիւններ ցուցած լինելով, ոստիկանութիւնն ազդու միջոցներ ձեռք առաւ, և դաւադրութեան հեղինակները ձերբակալեց։ Դատական քննութիւն սկսած է։

—Բալքֆոր, 4 մարտ. Ամենայն ինչ հանդարտ է Վիտինի մէջ, ուր երէկ գոհանական պաշտօն կատարեցաւ, ի յիշատակ Այտէֆանոսի Դաշնագրոյն։ Դաւառին ժողովրդային զինուորութեան տրուած զէնքերն եւս առնուեցան Կառավարութեան հրամանաւ։

—Ռուսճուք, 4 մարտ. Քաղաքն այժմ յոյժ հանդարտ է։ Դունովայի զօրքերն հասան Ռուսճուք։ Զինուորական ատեանը գումարեցաւ։ Այս պահուս կը դտնէ Պաւլման հարիւրապետը, Խրիստով տեղական, եղբայր Խրիստով հազարապետին, որ սպաննեցաւ ի Սիլիստրէ, Ուզունով հազարապետն և ուրիշ սպաներ, ինչպէս նաեւ քանի մը ենթասպաներ և քաղաքացի մարդիկ, յորս են Պ. Պ. Բանով, Կարճիով, Դավիչէտով։ Մահապարտութեան դատավճիռք անմիջապէս պիտի գործադրուին։

—Բալքֆոր, 5 մարտ. Լիմպօմարի դեր-գնդապետն երէկ ձերբակալեցաւ ի Վիտին, և Սոֆիա ղրկուեցաւ ընդ ոստիկանային հսկողութեամբ։ (Այս բարձրատեսիճան սպայ կը հրամայէր Վիտինի զօրաց, և կ'երեւի թէ ապստամբութեան յարեալ էր։)

—Սոֆիա, 5 մարտ. Պուլկարիոյ ամէն կողմերէն եկող լուրեր կը ծանուցանեն կատարեալ հանդարտութիւն։ Պուլկար ժողովուրդն ընդհանրապէս կը պարսաւէ յեղափոխականաց ընթացքը։ Խնամակալութիւնն հրամայեց որ ի Սոֆիա ձերբակալեալ անձանց դատական քննութիւնը չուտով յառաջ տարուի, անմիջապէս արձակելու համար զանոնք որոց յանցապարտութիւնը չէ ապացուցեալ։

—Ռուսճուք, 5 մարտ. Դունովայի գնդէն վաշտ մը ասա հասաւ։ Այսօր Զինուորական Ատեանն սկսաւ իւր քննութիւն։ 11 սպայք և 5 զինուորական ուսանողք ամբաստանեալ են երբեւ գործն դաւադիր։ Ամբաստանելոց մէջ է Պաւլման անուն վիրաւորեալ մը, երբեմն պուլկար սպայ, ռուսահպատակ։ Զինուորական Ատենին նիստն հրապարակային է։ Հիւպատոսք ներկայ են նստին, և դերման հիւպատոսն, որում յանձնեալ է ռուսահպատակաց պաշտպանութիւն, օրինապէս ներկայ կը դտնուի։ Դատավճիռը գիշերը պիտի արտասանուի։ Կատարեալ հանդարտութիւն կը տիրէ քաղաքին մէջ։

—Էրզրում Ռումէլի Թերթն Պուքրէշի հետեւեալ հեռագիրը կը հրատարակէ.

—Ռուսճուք, 4 մարտ. Սիլիստրէի շարժումն, որ սկիզբէն ամենամեծ համակրութիւններ պիտի ստանար, որոշուած թուականէն մէկ օր յառաջ սկսաւ. զի Խրիստով հարիւրապետն իմացած էր թէ իրեն ուղղեալ քանի մը մտերմական նամակներ Խնամակալութեան ձեռքն ինկած էին։ Երէկ պիտի ծագէր շարժումը միանդամայն քանի մը կէտերու վրայ։ Խրիստով կը յուսար դիմադրել մինչեւ այն առեն։ Իւր յատակագիծ ի գերու եկաւ. զի Խնամակալութեան զօրքերը դիւրերայն յանկարծակիի բերին զինք։ Ապստամբաց մէկ մասը Ռուսճուք տարուեցաւ։ Կառավարութիւնն ի Սիլիդրէ ձեռք անցուց պուլկար ընդդիմադիր կուսակցութեան անդամից ոմանց յոյժ վտանգաւոր թղթերը։ Ձերբակալումներ կը կատարուին անընդհատ։

—Ռուսճուք, 4 մարտ. Աւասիկ տեղւոյս ապստամբական շարժման պատմութիւնը. Ռահվիրայից վաշտը Խնամակալութեան հակառակորդաց կողմէ շահուած էր։ Արշալոյսն ամենամեծ լռութեամբ դուրս եկաւ զօրանոցէն. տիրոջ բաղաքային և նահանգային պաշտօնատանց և ոստիկանութեան պաշտօնատուներուն։ Կարեց հեռագրաթելն, և պաշարեց հետեւակներուն զօրանոցն։ Հետեւակազունդին մէկ մասը Սիլիստրէ ղրկուած էր արդէն։ Մնացեալն, որ հաւատարիմ էր Խնամակալութեան, աճապարանօք արթնցաւ եկաւ, և փողոցներու մէջ իսկ կռուիլ սկսաւ։ Երկուսներ ճակատամարտը տեղի կ'ունենար կատաղութեամբ, և կէս օրէն մինչեւ երկու ժամ յառաջ յաղթութիւնն ապստամբաց կողմը կը թուէր։ Բայց այս միջոցիս, ժողովրդային զինուորութիւնը միջամտեց, և կռուոյն երեւոյթը փոխեց։ Ապստամբք յաղթուեցան։ Ռահվիրայից սպայք և ուրիշ ապստամբներ ի փախուստ դարձան, Դանուբի նաւակները նստելով։ Անոնցմէ շատեր սպաննուեցան կամ բռնուեցան զօրաց կողմէ։ Ի Սիլիստրէ աւելի քան 4,000 զօրք կան՝ Խնամակալութեան անձնուէր։ Շումլա եւս լաւ կը պահպանուի։ Պուլկար չոգնաւ մը գնաց հետազօտել Դանուբի կղզիներն, և վիրաւորեալներ դտնելով, Ռուսճուք բերաւ։ Ընդհանրապէս, ապստամբական շարժումը գէշ տնօրինուած էր, և անյաջող վերջացաւ։ Պուլկարիոյ կարգ մը քաղաքաց պահապան զօրքերն անձնուէր են Խնամակալութեան, և ապստամբք Սիլիստրէէ և Ռուսճուքի մէջ միայն կուսակիցներ գտան։ Շատ վիրաւորեալներ կան հիւանդանոցներու մէջ։

—Դունովայի մէջ ապստամբութիւն ծագելը կը հերքուի։

—Մայրաքաղաքիս դեսպանատուներն հեռագրեր առեր են, ծանուցանող թէ Պուլկարիոյ այլ և այլ կողմերը ծագած ապստամբական շարժումնք զսպուեցան, և բարեկարգութիւն վերահաստատեցաւ ամենուրեք։

Կ. Պոլսէ կը հեռագրուի առ Թիմ, մարտ 3 թուով, թէ Բ. Դուռը, մարտ 2ին պատասխանագիր մը յանձնելով առ Սրը Հ. Ուզիֆ, ժխտած է անգլիական առաջարկներն, յայտարարելով թէ անհրաժեշտ նախապէս որոշել անգլ. զօրաց Եգիպտոսէ մեկնելուն պայմանաժամն։ Ցանկամ կարելի է նոր բանակցութիւններ ընել։

—Վիեննայէ մարտ 3 թուով հեռագիր մը, հաստատելով թէ Զհեռնակորայի սպառազինութեանց պատճառաւ Բ. Դրան և Նիքիդա Իշխանին կառավարութեան միջեւ պաղութիւն կայ, կը յարէ թէ օսմ. կառավարութիւնն Շերարայի լճին ճամբով ի Զհեռնակորա զինուց և ռազմամթերաց ներմուծումն արգիլած է. բայց որովհետեւ այս արգելք անհամաձայն է Պերլինի Դաշնագրոյն 29րդ յօդուածին, հաւանական է որ Զհեռնակորա բողոք բառնայ։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐԵԿԻ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ ԱՌՆՈՒԱԾ

ԳԵՐՄԱՆԻԱ. Համերատական մեծացած 61 ընտրութեանց 34ը ծանօթ են այժմ։ 34 ընտրելոց 20ն յառաջդիմական են, 4ն ընկերվարական, 5ը պահպանողական, 3ը կաթոլիկ, 2ն ազգային ազատական։—Պերլինի վեց երեսփոխանաց 4ն յառաջդիմական են և 2ն ընկերվարական։

—Ֆրանսական քանի մը լրագիրք պատմեցին միջադէպ մը որ բարեկենդանի օրը տեղի ունեցած էր ի Դորոնիա։ Փողոցներուն մէջ կառքով պտտցուցեր են կախաղան մը որուն ծայրէն կախուած՝ օգին մէջ կ'որորուէր ֆրանսացի հետեւակազօրի համազգեստ հագած խոշոր պաճուճապատանք մը։ Կախաղանին վրայ ահագին տառերով գրուած էր Պուլանժէ։ Կախաղանին եռեւ կը դտնուէին երկու մարդիկ, բրուսիացի զինուորի համազգեստ հագած, որք կը գանակոծէին կախեալը, մինչ ժողովուրդը կը ծափահարէր։ Կրսուի թէ գերման կառավարութիւնը քննութիւն բացած է այս միջադէպին վրայ։

—Բոդէնի արքեպիսկոպոսն արդիլեր է լիհ եպիսկոպոսի արքային, որ վերընտրուած էր վերջին ընտրութեանց մէջ, ընդունիլ իւր երեսփոխանական պաշտօն։ Եպիսկոպոսի արքան կաթոլիկ կուսակցութեան ամենէն ազդեցիկ անդամներէ մին էր։

—Նոյնոնով Զպրոսի կ'ըսէ թէ Պերլինի չինական դեսպանատան վերջին պարահանդէսին մէջ, ֆրանսական դեսպան Պ. Հէրպէդ դուարթ գոհունակութեամբ խօսեր է Եւրոպոյ ընդհանուր կացութեան վրայ, և հաւատեր է թէ փոթորիկն անցած լինելով, կարելի է գոցել անձեւապահները։

—Կրսուի թէ Զինաստան Գերմանիոյ թողեր է Շուզանի կղզիները։

ԱՆԳԼԻԱ. Երեսփոխանութեան վարիչ Պ. Սմիթ ծանոյց ժողովին թէ Վիքդոբիա Թագուհին յուսնիս 21ին ներկայ պիտի գտնուի Ուէսթմինդրի աբբայարանին մէջ իւր գահակալութեան յիսնամեայ տարեդարձին առթիւ տեղի ունենալիք գոհաբանական պաշտամանց, և թէ Ն. Վեհափառութիւն կը փափաքի որ իւր յօրեւրան այդ օր տօնուի բոլոր երկրին մէջ։

—Արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Սրը Ճ. Ֆերգիւսըն յայտարարեց Երեսփոխանաց ժողովին մէջ թէ Զիւրիխի աթոռանեան սահմանադիրն ինչ ինչ կէտերը տակաւին բանակցութեանց առարկայ են և թէ հետեւաբար չկրնար լիակատար տեղեկութիւններ հաղորդել ժողովին մինչեւ որ խնդիրը վերջնապէս չկարգադրուի։

—Երեսփոխան Պ. Հուսէլ ժողովին ուշադրութիւնն հրաւիրեց Լոնտոնի թաղապետութեան մեքենայութեանց վրայ, որ ժողովրդեան դրամը գործածելը է կաշառելու համար քանի մ'երեսփոխաններ՝ Լոնտոնի թաղապետութեան բարենորոգման ծրագրոյն առթիւ։ Պ. Հուսէլ իւր ամբաստանութիւնները կը հիմնէ լրագրի մը վկայութեանց վրայ. չ'ըսեր թէ հիմնաւոր են, սակայն կը պահանջէ որ քննութիւն բացուի։ Երկար վիճաբանութենէ մը յետոյ, Պ. Սմիթ յայտարարեց թէ կառավարութիւնը կը հաւանի այդմ, պայմանաւ որ Պ. Հուսէլ իւր ամբաստանութիւններն յայտնէ բացորոշ և գրաւոր կերպով։ Ասոր վրայ, Պ. Հուսէլ եւս առաւ իւր առաջարկ։

ԻՏԱԼԻԱ. Ումպէրդոյ թագաւորն 150,000 ֆր. ղրկեց Հռոմի թաղապետութեան, որ հանդանակութեան ձեռնարկած է ի նպաստ վերջին երկրաշարժէ վնասելոց։ Բաց ասոնց, թագաւորն հետեւեալ հեռագիրն ուղղեց Ճենովայի և Բոռ Մորիսի քաղաքապետաց. «Հոգիս խորապէս թախծեալ, կ'ինանամ վերջին երկրաշարժի պատճառած աղետալի վնասները։ Եթէ Պետութեան հոգերն այս պահուս չհարկադրէին զիս Հռոմ մնալ, արդէն գնացած պիտի լինէի սփոփել տարաբաղդ ժողովուրդը որ անոնց սիրելի է ինձ։ Ըսէք իրենց թէ այսու հանդերձ իրենց մէջ տեղ կը դտնուիմ մտքովս և սրտովս, և թէ մասնակից եմ իրենց վշտաց, հօր մը ողորմածութեամբ։ Հաւաստեցէք նոցա թէ կառավարութիւնը մեծ հոգածութեամբ կ'զբաղի իրենցմով և ամէն միջոց կը խորհի թեթեւցնելու համար այսքան մեծ դժբաղդութեան մը հետեւանքները։ Նոր լուրեր ղրկեցէք ինձ։»

—Ի Դարիարտի (Սարտէնիա) երկրագործական կարեւոր պանդխտի մը մանկութեան պատճառաւ յառաջ եկած խռովութիւնը երկիւղալի հանգամանք մ'առեր են։ Մարտ 1ին, խուռն ամբոխ մը Դարիարտիի փողոցները պտտեր է բարձր աղաղակներ արձակելով և բաց խանութներուն ապակիները քարկոծելով, ասոր վրայ բոլոր խանութները, գործարաններն և այլն անմիջապէս փակուեր են։ Ցեմնեբրիա թագուհին Ֆլորենսիոյ արքունի պալատի գանձարանէն 2000 ֆր. ղրկեց Դարիարտի։

Կ. Պոլսոյ Համար Տարեկան գահեկան արժէք 160
» » Վեցամսեայ » » 80
» » Յամսեայ » » 40
Դուռեւոյց Թղթատարով տարեկան » » 240
Դուռեւոյց Համար եւ տեղական Թղթատարով Վեցամսեայ » » 120
Ամբողջ երկիրներ, տարեկան երկրագ. 56
» » Վեցամսեայ » 28

Դուռս գրկուած լրագրոց համար ծախքը հնարկնութեան վրայ է։
Խմբագրութեան գրկուած նամակ կամ գրութիւն եւ չարուիր։

Les annonces sont reçues à l'Eastern Agency place Karakeuy Deïrmen Ha Constantinople.

—)(50)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՎԷՐՆ

ՀԻՆԳ ՇԱԲԱԹ ՕԴԱՊԱՐԻԿՈՎ

ԵՐԿԱԼԵՊԻՕՂԱԿԱՆ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ԵՐԵՔ ԱՆԳԼԻԱՑԻՈՅ ՇԱՓԻՐԿԻ

ՊՍԱԿԵԱԼ Ի ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՀԵՄԱՐԱՆԷՆ

ԳԼՈՒԽ Ա.

Միայն թէ, այդ բարբարոս եւ մոլեռանդ երկրին մէջ խոհեմութիւնը կը հարկադրէր ամենախիստ զգուշութիւններ ձեռք առնուլ։ Հետեւաբար՝ ասպսրեց իւր ընկերաց որ աչալուրջ կենան մինչ եւ ամէն վայրկեան։

Հովը քիչ մը դէպ ի հիւսիս կը տանէր զանոնք, եւ ժամն ինին միջոցները նշանակեցին Մոսթիէյի մեծ քաղաքն, որ երկու բարձր լերանց միջեւ փակեալ սարահարթի մը վրայ հիմնուած էր, անպիտանդ դրից մէջ։ Ճահիճի մ'եւ անտառի մը միջեւ բացուած նեղ ճանապարհ մը միայն կար հոն տանող։

Նոյն միջոցին, պայծառերանդ զգեստներ հագած Շէյխ մը՝ հեծեալ ուղեկիցներով եւ ոտքեւէն փղոսներով ու ոսկիներով քաղաքը կը մտնէր։

Ֆոթիրը վար իջնել սկսաւ, որպէս զի աւելի մօտէն տեսնէ զայդ բնիններ։ Բայց քանի կը խաչբնար օգ ապարիին անոնց աչքին, այնչափ ալ կը մեծնար նոցա սարսարին, եւ չատ չանցաւ՝ փակեցին սկսան հապտտալ։

Միայն Շէյխը չփոխուեր։ Աւաւ իւր երկայն հրացանը, դնեց եւ ոսպանց սկսաւ բար։ Ֆոթիրն հարիւր յլսուն ոտքի չափ մօտ լինալ, եւ իւր քաղցրագոյն ձայնիւ ողջոյն ուղղեց նմա արաբերէն։

Շէյխն, երկինքէն իջած ողջոյնը ընդունելն պէս, ձիէն վար ցատկեց եւ երկրպագութիւն ըրաւ ճանրուն փոչիներուն վրայ։ Ֆոթիրը չկրցաւ արդելուլ զայն։

«Ցարտայս չիայ թէ, բաւ, այս մարդիկ զմեզ դերարուն էակներ կը կարծեն։ Իրենց քով հանող առաջին Եւրոպացիները դերմարդ կային ցեղէ մը սերեալ կարծեցին։ Եւ երբ այս Շէյխը խօսի այն հանդիսման վրայ, իւր արաբական երեւակայութեան ամէն գիւտերով պիտի ստուարացնէ անշուշտ։ Մտածեցէք ուրեմն թէ ժողովրդական վէպերն օր մ'ի՛նչ հանդամանքներ պիտի ընծայեն մեզ։

—Յաւալի պիտի լինի թերեւս քաղաքակրթութեան տեսակէտով, պատասխանեց որորդն։ Աւելի լաւ կը լինէր պարզ մարդիկ համարուիլ, որով այս տեսարանիս բոլորովին ուրիշ դաղափար կ'ստանային Եւրոպական զօրքեան վրայ։

—Կը համաձայնիմ, սիրելի՛ Տ'ք, բայց ի՞նչ կրնանք ընել։ Եթէ կրնամ, երկարօրէն բացատրէ այս երկրի գիտնոց՝ օգտակարի մը կազմութիւնը, դարձեալ չեն հասկնար, եւ միշտ դերբնական զօրութիւն մը պիտի տեսնեն անոր մէջ։

—Տէ՛ր իմ, հարցուց Ժոյէ, այս երկիրն հետախուզող առաջին Եւրոպացւոց խօսք ըրիք քիչ մ'առաջ. ա՞յք են արդեօք։

—Այրելի՛ տղա, մեք ճշդիւ Տէյնհամ հաղարապետին ճանրուն վրայ ենք։ Մոսթիէյի մէջ ընդունուեցաւ Մանտարայի Սուլթանէն։ Պուրնուէն մեկնելով՝ Շէյխին ընկերացած էր Ֆէլրմանհներու դէմ արշաւանքի մը մէջ։ Ներկայ դտնուեցաւ քաղաքին վրայ եղած յարձակման եւ այն տաքիւ տեղի ունեցած բուռն մարտին։ Քաղաքացիք իրենց նետերով քաջաբար կռուեցան արաբաց դնտանիներուն դէմ, եւ ի փախուստ դարձուցին Շէյխին զօրքն։ Այս ամենը պատրուակ մ'էր սպանութեանց, աւարառութեանց եւ ասպատակութեանց։ Հաղարապետը կողոպտուեցաւ ամբողջապէս, մօրէ մերկ թողուեցաւ առանց ձիու, բայց ձիուն փորին տակէն սողսկելով՝ վրան ցատկեց, նորա բուռն վազքով պրծաւ յաղթողաց ձեռքէն, եւ երբէք չմնաւ ի Քուբա, Պուրնուի մայրաքաղաքը։

—Բայց ո՞վ էր այդ Տէյնհամ հաղարապետ։

—Քաղաքանդուղն Անգլիացի մը, որ 1822էն մինչեւ 1823 արշաւանք մ'ըրաւ Պուրնուի մէջ, ընկերակցութեամբ Ֆլաբերթին հարիւրապետին եւ տաքիւ Ուոնէլլի։ 1822 մարտի մէջ ճանրաց եկան Տրիպոլսէն, հասան ի Մուրզուք, մայրաքաղաք Ֆէզանի, եւ հետեւելով այն ուղւոյն, զոր յետոյ պիտի բռնէր տաքիւ որ Պարիզ մեկնելը չծանուցուեցաւ՝ պաշտօնապէս։ Սակայն կամ անհիմն լուր, որ իրաւամբ ցասում մը պիտի տարածեր Ֆրանսական կառավարութեան մէջ։ Ուստի շատ հնարաւոր է որ Վիկիէլ բռնադրուած լինի վատասիրի Սուլթանին հրամանաւ, որ թերեւս կը յուսայ մեծկակ փրկանք մ'ստանալ։ Պարոն ար Նէյմանս ճանրայ կ'ելնէր Վատայի երդիքներ համար, բայց մեռաւ Գահիրէի մէջ 1855ին։ Այժմ գիտնք թէ Պ. Հէգոլին, Լէյրցիկէն զրկուած արշաւանաց հետ Վուկէլի եռեւէն եկած է։ Ուստի կրնանք քիչ ժամանակէն տեղեկութիւն ստանալ այդ երկատարդ եւ համակրելի ուղեւորին վրայ (*)։»

Մոսթիէյա արդէն աներեւոյթ եղած էր հորիզոնին վրայ։ Մանտարա իւր հիանալի արգաւանդութիւնը կը պարզէր ուղեւորաց աչքին առջեւ, իւր տարասեալ անտառներով, կարմրածաղիկ սիզատուներով եւ բամբակի ու լեղակի արտերով։ Շարի գետն, որ ուրեմն մղոն հեռի Զատ լճին հետ կ'երթայ կը խառնուի, բանհատ ընթացքով կը թաւալէր։

Տոթիրը Պարիզի քարտէսներուն վրայ ցոյց տուաւ զայն իւր ընկերաց։

«Կը տեսնէք ահա, բաւ, որ այս գիտնականին աշխատութիւնները վերջին աստիճանի ճշգրտութիւն մ'ունին. ուղղակի Լոկկումի գաւառատիրոյ եւ գուցէ իսկ նորա Գէրնաք մայրաքաղաքին վրայ կ'երթանք։ Անդ մեռաւ խեղճ Թուլ, հոգիս բան-երկու տարեկան անգլիացի երիտասարդ մը, դրաչակիր 80 դ զօրագնդին, որ քանի մը շաբաթէ իվեր Տէյնհամ հաղարապետին քով հասած էր Մարիկէ։ Ո՜հ, այս անհուն երկիրն իրաւամբ կրնանք եւրոպացւոց գերեզման կոչել։»

Ցիսուն ոտք երկայնութեամբ քանի մը մակոյկ կ'ելնէին Շարի հոսանքն ի վար։ Վէրնիոլա, գետանէն 1000 ոտք բարձր գտնուելով, չատ չէր գրաւեր տեղացւոց ուշադրութիւնը։ Բայց հոնին, որ ցայժմ բաւական ուժով կը փչէր, թուլնալ սկսաւ։

«Արդեօք նոքն առանց հովի՞ պիտի մնանք, բաւ տոթիրը։

—Հոգ չէ, տէ՛ր իմ, այսուհետեւ ոչ ջուրի պակասութենէ երկիւղ ունինք, ոչ ալ անապատէ։

—Ո՛չ, բայց առաւել վտանգաւոր ժողովուրդներէ։

—Աւասիկ քաղաքի նմանող բան մը, ըսաւ Ժոյէ։

—Գէրնաքն է։ Հովին վերջին շունչերն անոր վրայ կը տանին զմեզ, եւ եթէ լարմար թուի, կրնանք ճշդիւ յատակագիծն առնուլ։

—Զպիտի՞ մտնենք, հարցուց Գէննէտի։

—Շատ դիւրին է, Տ'ք, Ուղղակի քաղաքին վրայ ենք։ Թոյլ տուր ինձ որ փողակս ծորակը քիչ մը դարձուցեմ, եւ չատ չանցած՝ վար կ'իջնենք։»

Կէս ժամու չափ յետոյ, Վէրնիոլա գետանէն երկու հարիւր ոտք բարձրութեան մէջ

(*) Տոթիրին չուզէին յիշոյ, արշաւանաց նոր պետին Պ. Մուենթինկերի Էլ-Օպէյիտէն գրած նամակները տարակոյս չէն թողուր Վիկէլի մահուան վրայ։

ՀԱՅՐԱՊԵՏ ԱՐՇԱԿ ԲԱՐՍԵՂԻ ՀԻՇՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ալաշտարեցի Հայրապետ Արշակ Բարսեղի հիշողությունը մեր ազգային պատմության ամենաբարդ, ամենաողբերգական ժամանակաշրջանի՝ XIV դարի կեսերի հայ եկեղեցական-քաղաքական կյանքի ամենաբնութագրական դրվագներից մեկն է։ Նրա գործունեությունը ներառում է Սսի Աթոռի հանգամանքների ամբողջ բարդությունը՝ Կիլիկիայի թագավորության ներքին ու արտաքին քաղաքականությունը, եկեղեցական միասնության ձգտումները, մոնոֆիզիտական ավանդույթի ներսում բարեփոխումների փորձերը, ինչպես նաև ազգային ինքնության պահպանման դժվարությունները։ Հայրապետի գործունեությունը ներկայացնում է մի մարդու՝ որպես անհատի, ինչպես նաև՝ ամբողջ դարաշրջանի։

Ալաշտարեցի Հայրապետ Արշակ Բարսեղի հիշողությունը մեր ազգային պատմության ամենաբարդ, ամենաողբերգական ժամանակաշրջանի՝ XIV դարի կեսերի հայ եկեղեցական-քաղաքական կյանքի ամենաբնութագրական դրվագներից մեկն է։ Նրա գործունեությունը ներառում է Սսի Աթոռի հանգամանքների ամբողջ բարդությունը՝ Կիլիկիայի թագավորության ներքին ու արտաքին քաղաքականությունը, եկեղեցական միասնության ձգտումները, մոնոֆիզիտական ավանդույթի ներսում բարեփոխումների փորձերը, ինչպես նաև՝ ազգային ինքնության պահպանման դժվարությունները։ Հայրապետի գործունեությունը ներկայացնում է մի մարդու՝ որպես անհատի, ինչպես նաև՝ ամբողջ դարաշրջանի։

Ալաշտարեցի Հայրապետ Արշակ Բարսեղի հիշողությունը մեր ազգային պատմության ամենաբարդ, ամենաողբերգական ժամանակաշրջանի՝ XIV դարի կեսերի հայ եկեղեցական-քաղաքական կյանքի ամենաբնութագրական դրվագներից մեկն է։ Նրա գործունեությունը ներառում է Սսի Աթոռի հանգամանքների ամբողջ բարդությունը՝ Կիլիկիայի թագավորության ներքին ու արտաքին քաղաքականությունը, եկեղեցական միասնության ձգտումները, մոնոֆիզիտական ավանդույթի ներսում բարեփոխումների փորձերը, ինչպես նաև՝ ազգային ինքնության պահպանման դժվարությունները։ Հայրապետի գործունեությունը ներկայացնում է մի մարդու՝ որպես անհատի, ինչպես նաև՝ ամբողջ դարաշրջանի։

Ալաշտարեցի Հայրապետ Արշակ Բարսեղի հիշողությունը մեր ազգային պատմության ամենաբարդ, ամենաողբերգական ժամանակաշրջանի՝ XIV դարի կեսերի հայ եկեղեցական-քաղաքական կյանքի ամենաբնութագրական դրվագներից մեկն է։ Նրա գործունեությունը ներառում է Սսի Աթոռի հանգամանքների ամբողջ բարդությունը՝ Կիլիկիայի թագավորության ներքին ու արտաքին քաղաքականությունը, եկեղեցական միասնության ձգտումները, մոնոֆիզիտական ավանդույթի ներսում բարեփոխումների փորձերը, ինչպես նաև՝ ազգային ինքնության պահպանման դժվարությունները։ Հայրապետի գործունեությունը ներկայացնում է մի մարդու՝ որպես անհատի, ինչպես նաև՝ ամբողջ դարաշրջանի։

Ալաշտարեցի Հայրապետ Արշակ Բարսեղի հիշողությունը մեր ազգային պատմության ամենաբարդ, ամենաողբերգական ժամանակաշրջանի՝ XIV դարի կեսերի հայ եկեղեցական-քաղաքական կյանքի ամենաբնութագրական դրվագներից մեկն է։ Նրա գործունեությունը ներառում է Սսի Աթոռի հանգամանքների ամբողջ բարդությունը՝ Կիլիկիայի թագավորության ներքին ու արտաքին քաղաքականությունը, եկեղեցական միասնության ձգտումները, մոնոֆիզիտական ավանդույթի ներսում բարեփոխումների փորձերը, ինչպես նաև՝ ազգային ինքնության պահպանման դժվարությունները։ Հայրապետի գործունեությունը ներկայացնում է մի մարդու՝ որպես անհատի, ինչպես նաև՝ ամբողջ դարաշրջանի։

Ալաշտարեցի Հայրապետ Արշակ Բարսեղի հիշողությունը մեր ազգային պատմության ամենաբարդ, ամենաողբերգական ժամանակաշրջանի՝ XIV դարի կեսերի հայ եկեղեցական-քաղաքական կյանքի ամենաբնութագրական դրվագներից մեկն է։ Նրա գործունեությունը ներառում է Սսի Աթոռի հանգամանքների ամբողջ բարդությունը՝ Կիլիկիայի թագավորության ներքին ու արտաքին քաղաքականությունը, եկեղեցական միասնության ձգտումները, մոնոֆիզիտական ավանդույթի ներսում բարեփոխումների փորձերը, ինչպես նաև՝ ազգային ինքնության պահպանման դժվարությունները։ Հայրապետի գործունեությունը ներկայացնում է մի մարդու՝ որպես անհատի, ինչպես նաև՝ ամբողջ դարաշրջանի։

ԱԶԳ

Գ. Ժ. Տ. Ծանէթթոյի դրամատունը պատիւ ունի ծանուցանել արդոյ հասարակութեան թէ յառաջիկայ Ապրիլ 1ին (ըստ Ե.) Արքունի Փոստերանոցին մէջ տեղի պիտի ունենայ Բուլմէլիի երկաթուղեաց արժէթղթոց 103րդ վիճակահանութիւնը։

550 թիւեր պիտի շահին.

ՄԵԾ ԲԱԺԻՆ 600,000 ֆրանք.

1	բաժին	60,000	»
2	»	20,000 ական	»
6	»	6,000 »	»
12	»	3,000 »	»
20	»	1,000 »	»
450	»	400 »	»

Գ. Ժ. Ծանէթթոյի Դրամատունը կը ծախէ շահուց մէկ հինգերորդի իրաւունք ունեցող 50 թիւեր ի միասին 60 ղրուշի, 25 թիւեր ի միասին 30 ղրշ., 10 թիւեր ի միասին 12 ղրշ. և 5 թիւեր ի միասին 6 ղրշ.

Ամբողջ տոմսի գինն է 5, կէսինն 3 և մէկ քառորդինն 2 ղրշ.

Արդոյ հասարակութեան կը յանձնարարենք դնել այս տոմսերէն, որովհետեւ քիչ ստակով մարդ բաղդ կունենայ մեծ գումարներ շահելու։

Տոմսերն Գ. Ծանէթթոյի կնիքը կը կրեն առանց որոյ նոյն դրամատան ներկայացեալ տոմսերն չպիտի ընդունուին։

Ամբողջ տոմսերէն գնել փափաքողանձինք պարտին ժամանակին դիմել Դրամատունս։ Դաւառներէն եկած խնդրանաց հետ պէտք է ղրկել նաև փոխարժէքը։

Դրամատանս մէջ կը գտնուին նաև Բուլմէլի երկաթուղեաց արժէթղթոց իսկականներն որք հրապարակի դնով կը վաճառուին։ Նոյնպէս Իտալիոյ 5-ուէ Խ-ոյ արժէթուղթերն որք 48 տարուան համար ապահովեալ են և որոց վիճակահանութիւնք տեղի կունենան ամեն տարւոյ Մայիսի, Օգոստոսի, Հոկտեմբերի և Փետրուարի առաջին օրերը։ Սոյն արժէթղթոց իւրաքանչիւրի գինն է 150 ղրուշ ոսկեդրամ։

Դիմել առ

Ժ. Տ. ԾԱՆԷԹԹՈՅ

Կալաթա, Գոմիսիոն խան, թիւ 18

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 24 փետրվար

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԴՐՈՅ

3 ամիս	Լոնդրայի վրայ	(պանքայի)	111 1/3
3 »	»	(վճռունկն)	110 3/4
3 »	Բարիզի	» (պանքայի)	22 77 1/2
3 »	»	» (վճռունկն)	22 85

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹԹՈՅՈՑ

Օսմանեան Ֆոնսիոլիտ

	Գահեկան
Նբէկ երեկոյ գոց. (Մայ.)	14 17
Գօրգային գոցուելէն վերջը	14 17
Բեռոյի մէջ	— —
Առաւօտուն բացուելէս Սէրի Գ. կ.	14 20
Բարձրագոյն գին »	14 23
Նուազագոյն » »	14 20
Կէս օրին »	14 23

ԻՍԹԻԴՐԱԶՐ ՏԱՒԻԼԻ

Նբէկ երեկոյ		38 4
Այս առաւօտ	(Գ. կ.)	38 10
Կէս օր	» »	38 16
Փոխառութիւն 1858)	Սէրի	21 20
» 1862)		
» 1860)		
» 1863)	»	13 25
» 1872)		
» 1865)		
» 1869)	»	14 20
» 1873)		

ԻՆԴԻԿԻ Եգիպտական

Նբէկ երեկոյն գոցուելէս	78 20
Այս առաւօտ բացուելէս Գ. կ.	79
Կէս օրին	79

ԲԱԺՆԵՏՈՒՄՔ

Սօսիէթէ ժէնէրալ	Գ. կ.	Անգլ. լիր.	3 8
Քրէտի ժէնէրալ	Գ. կ.	Օսմ. »	6
Պանք տը Գոնս	»	»	5 25
Սօս. Շանժ է վլէօր	»	»	3 20
Թրամուէյ	»	»	280
Բուլմէլի երկաթուղի		ֆր.	32 25
Օպլիկասիոն տը Բրիօրիթէ		»	—
Բաժնեթուղթի Լաւբիսիմ		»	74

ԸՆԹԱՑՔ դրամոց

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 ֆրանքնոց	»	87 35
Անգլիական ոսկի	»	111 5
Բոլ. իմպերիալ	»	90 25
Ֆրիմից	»	50 20
Ռուսլի թղթադրամ	»	10 5
» արծաթ	»	78 20
Ֆիորին	»	— —
Ղէհ. արծ. (տարբ.)	»	107 30
Վէնոց	»	102 10
Լիոնոց	»	102 10
Մէթալիք	»	99
Թասֆիէ	»	21 10

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 7 Մարտ, ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քոնսոլիտ			101 1/16
Օսմ. »	Սէրի Դ.	բացուելէս	13 7/16
» »	»	գոցուելէս	13 7/16
» »	»	Ա.	21
» »	»	Բ.	13 5/8
» »	»	Գ.	13 5/8
Օթոման 1871			69 1/2
Փոխառութիւն 1877			80 1/2
Պանք Օթոման			9 5/8
Ռուսական փոխառ. 1873			92 1/8
Եգիպտական միայնակ (իսնիքիթ)			71 1/8
» առանձն. (բրիվիլէժիթ)			95
Տայրա Սանիթ			68 1/8
Տօմանիալ (փոխառ. Լոչիլտ)			92
Հունգարական պարտուղթի 4 %			— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ			— —

Վիէննա, 7 Մարտ, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	128 80
Օսմանեան երկաթուղի	15 50
Բարիզ, 7 Մարտ, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ	
Ֆրանսական Լուանթ 4 1/2 %	108 75
» » 3 %	80 22 1/2
Օսմանեան քոնսոլիտ Սէրի Դ. բացուելէս	13 57 1/2
» » » գոցուելէս	13 65
» » » Բ.	— —
» » » Գ.	13 57 1/2
Օսմանեան երկաթուղի	31 25
» Բէյթի բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթոման	486 25
Դրէտի Լիոնէ	545
» Ֆոնսիէ	1358 75
Բամնեռոմն Լիոնի	1240
Սուէզի Ջրանցք	1975
Ռուսական 5 % 1877 ի	98 3/4
Իտալական Ռանթ	95 85
Եգիպտական միայնակ	362 50
Սպանիական (արտաքին)	64 3/8
Բրիօրիթէ Թիւրք	348 75
5 % Հելլենական	303 75
Զէք Լոնդրայի վրայ	25 39

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 7 Մարտ, ժ. 10 և 30 երեկոյ	
Ֆրանսական Լուանթ 4 1/2 %	— —
Օսմանեան քոնսոլիտ	13 67 1/2
Եգիպտական	363 75

ԴԱՄԲԱՆԱԿԱՆ

ԱՐՏԱՍԱՆԵԱԼ ԱՌԱՔԻՆԱՓԱՆԻ, ՏԻԿԻՆ ՄԱՆԻՍ ՂՈՒԿԱՍ ԵՍԱՅԵԱՆԻ ՄԱՀՈՒԱՆ ԱՌԹԻՒ

Տխուր է օրս և ցաւալի ոչ միայն Զմիւռնացի Հայոցս այլ և սոյն քաղքի բնակչաց ամէն ազգի պատկանող ամէն անհատի համար։ Այս առաքինափայլ և չքնաղագեղ նորապսակ հարսին մահուան պատճառաւ Զմիւռնացի Հայոցս պատկանող ամենէնշնաւոր երեք դերդաստաններ ի խոր անմխիթար սուգ համակուած են այսօր։ Եսայեան մեծանուն և աղքատասէր ընտանիքն կ'ողբայ իւր պաշտեցեալ և նորապսակ հարսը, Սէֆէրեան ընտանիքն իւր աղնիւ, կրթեալ և առաքինի դուստրը և ըմպարթալեան փառապանծ գերդաստանն իւր կարի յոյժ թանկագին չաւուիրներէ միոյն անժամանակ և եղերական կորուստը։ Կ'ողբայ այսօր հայտն Զմիւռնացի Հայն, թէ հարուստ թէ աղքատ, թէ մեծ և թէ փոքր, տեսնելով որ այսքան առաքինութիւն, գեղեցկութիւն, շնորհք, կրթութիւն, ազնուութիւն, երիտասարդութիւն գոգցես ակնթարթի մը մէջ յաշխութիւն կը դառնան։ Կ'ողբայ օտարն տեսնելով ատ ծաղկանց և փունջերու ներքեւ գրեթէ անհետացեալ դագաղն մէջ չքնաղագեղ կին մը՝ որ իւր անդրանկին ծնունդ եւ կեանք շնորհելու աշխատած ժամանակ իւր արիւն եւ կեանքն իսկ բռնամա՛հ կորոյս։ Զարհուրանք է չէ՞ բնաւ եթէ ըսեմ թէ ամբողջ Զմիւռնիա այսօր սուգի մէջ կը գտնուի։ Ամենէ օտարն, ամենէ անտարբերն, նոյն իսկ ապառաժ սիրտ ունեցողն անհնար է որ մի այսպիսի աղեկտուր տեսարանի առջեւ չզգածուի և վշտի ու ցաւոց արտասուքներով չողողին իւր աչքերը։ Եւ սակայն, բարե՛ւ, ի՞նչ են այս ամէն վիշտերն բաղդատմամբ այն անհուն վշտին, այն վշտերու և տառապանաց անդունդին՝ յոր խորասուզուած կ'երեւի այժմ իւր տարաբաղդ Ամուսինն։։։ Լա՛ց, լա՛ց, իմ ի մանկութենէ ազնիւ և սիրեցեալ բարեկամս Ղուկաս էֆէնտի, լա՛ց, զի իրաւունք ունիս, զի արդարեւ կորուստդ մեծ և անփոխարինելի է, բայց մի և նոյն միջոցին կը յիշեցնեմ քեզ թէ վիշտ և արտասուքն իսկ ունին իրենց յատուկ սահմանը, քան զոր անդր անցնիլ անեղելի է մի ո՛ր և է անձի որքան և ազնուն մեծ և տարապայման լինի։ Թիկնէ՛ որ Բարձրեալն այսպէս ստորնցած է և այսպիսի պարագայի մէջ անմխիթար կերպիւ յարատեւ ողբալն և աչխարէն անտարբերանալն մ'է Բարձրեալն անքննելի կամաց դէմ։ Բարձրեալն զան չնորհեց քեզ, Բարձրեալն զան քեզմէ կառնու, և մեք խորին համոզում և հաւատք ունինք թէ նոյն ինքն Բարձրեալն Իւր հրեշտակաց դասուն մէջ հատ մի եւս աւելցնելու համար այսքան արագ ան ինքն հրաւիրեց այս չքնաղագեղ և առաքինի էակն, որ արդէն երկրիս վրայ իսկ հրեշտակի մը կեանք ունեցաւ և որ իւր ետին կը թողու առաքինութեան, անբծութեան և բարութեան այնպիսի թանկագին յիշատակներ՝ որոց մէջ լուսի պիտի գըտնես մխիթարութիւն, եթէ փոխանակ կանանցարար լալու և աչխարէս առնարար և լուրջ կերպիւ խորհիս և դատես։։։

Եւ դու, առաքինի ոգի՛դ, որ այժմ սոյն անչնչացեալ մարմնոյն վերև կը սաւառնիս թռռանելու համար անդ՝ ուրկէ եկած էիր ատ քու ընտիր բարեմասնութիւններով պահ մը զամէնքը շլացնելու և ամենու համակրութիւնը դրաւելու համար, դու այժմ բարեհաճէ ի վերուստ մխիթարել քու տարաբաղդ ամուսինը, ծնողքը, ազգականները և ամէն զանոնք՝ որ զքեզ ճանաչելու մեծ երջանկութիւնն ունեցած են, զի մեր ամենու այս դառն վիշտը թերեւս երկնային մխիթարութեամբդ կարենայ սակաւ ինչ սփոփիլ։ Երթա՛ս բարեաւ, առաքինի տիկին, երթա՛ս բարեաւ, յաւերժ օրհնեա՛լ ըլլայ յիշատակդ։

Զմիւռնիա Պ. ՆՇԱՆ ՄԻՐԶԱ.

ԲԺՇԿՈՒԹԻՒՆՆ Ի ԼՕՆՏՕՆ

ԴՐԵԱԼ Ի ՏՕԲԹԷՕՌ. Դ. Ս. ՏՕՊՐԱՇԵԱՆՆԷ

ԱՆԴԱՄ ԼՕՆՏՕՆԻ ԱՐՔՈՒՆԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԴՊՊՈՅԻՆ

Մաւէտ Ցունվ. 17 ի 5838 թուոյն մէջ, Տօքթէօր Ռոպէնսոն Լոնտոնի բժշկութեան վրայ կարգ մը դիտողութիւններ ընելէ յետոյ, հետեւեալ տարօրինակ եզրակացութեան կը յանգի. «Այսու կը տեսնուի թէ «աչխարհս կարգ ու կանոն սովրեցնել «յաւակնող ազգ մը դեռ չունի կանոնաւորապէս կազմուածքեալ բժշկական համալսարան մը։ Ի՛նչ ներհակութիւնք...»

Տր. Ռոպէնսոնի գրած յօդուածը այնչափ անդէպ երեւցած է յարգոյ ընթերցողաց որ չատեր (ի թիւս որոց կան Եւրոպիոյ և Պոլսոյ համալսարաններէն ելնող բժիշկներ), ինձմէ խնդրեցին յատկապէս մի պատասխան գրել Աբեւ-Լեւի մէջ։ Ուստի սոյն յօդուածս կը յղեմ, հրատարակութեան խընդրանօք։

Անգլիոյ համալսարանաց կամ սոյա բժշկական ճիւղին վրայ միայն նկարագրութիւն մ'ընել, կը նշանակէ առ նուազն մի քանի հատորներ լեցնել։ Լոնտոնի համալսարանն իւր կազմակերպութեանց, կանոնադրութեանց, քննութեանց պայմաններուն և եղանակներուն և աչակերտաց ցանկերուն վրայ տեղեկութիւն տուող 300-400 երեսներէ բաղկացեալ մեծահատոր տարեցոյց։ մը ի լոյս կ'ընծայէ տարեցոյցն մի օրինակ նուիրելով Տր. Ռոպէնսոնի եթէ կը փափաքի մանրամասն եւ ճշգրիտ տեղեկութիւն ստանալ Լոնտոնի բժշկութեան մասին։

Լոնտոնի համալսարանի նախագահն է լորտ Կրանվիլ, Անգլիոյ նոթիկն արտաքին գործոց նախարար, և փոխ նախագահն է Սըր Ճէյմս Բէյճթի, բժիշկ Անգլիոյ թագուհւոյն և ընտանեաց Փրոֆիէսօր և խորհրդական-բժիշկ (Médecin consultant)։ Ս. Բարթողիմիոս բժշկական զպրոցին և հիւանդանոցին, և հեղինակ Աբդոմէն Ախոբանոմիան (Pathologie chirurgicale) մեծահատոր գրքին որ այսօր ոչ միայն Անգլիոյ բժշկական գրականութեան մէջ դասական գործ կարգն անցած է, այլ և ընդհանուր բժշկական գրականութեան մէջ ունի դասական բարձր դիրք մը։ Ինչպէս կը վիպասն ամեն ուսեալ բժիշկք յ'Սէրոպա և յ'Ամերիկա։։

Լոնտոնի համալսարանի կազմակերպութեան վրայ կարելի է գաղափար մը կազմել, եթէ միայն աչքի առջեւ բերեմք նորա տասնամեայ և գրասենեայ ցանկը իրենց տարեկան թոչակներով։

Արքեպս Միլմէն	975	Անգլ.	ոսկի
Ֆ. Տիքնս	500	«	«
Թ. Տուս	400	«	«
Ա. Միլնս	250	«	«
Հ. Էլլն	250	«	«
Պրուէ	185	«	«

Բաւ համարիմք նաեւ ներկայացնել սատանայի մը միայն Անգլիոյ համալսարանաց օրք ունին իրենց փոստարանական, ատուտարանական և բժշկական մասնաւոր ճիւղերն՝ իւրաքանչիւրն իրեն յատուկ կառավարիչ, քննիչ եւն. եւն. մարմիններով որոց անդամք հռչակաւոր եղած են ոչ միայն Անգլիոյ, այլ նաեւ բոլոր քաղաքակրթեալ ազգաց մէջ։

Սոյն համալսարաններէն եղած են լորտ Սալիսպուրիի և մրսթր Կլատսթընի նման հանրածանօթ անձինք փոստարանական ճիւղէն, Տին Սթէնլիի նման անձինք՝ ատուտարանական ճիւղէն, Մրջլսրն և Ռոպերթ Պրնսի նման անձինք բժշկական ճիւղէն, առաջինն՝ հեղինակ «Վերարդի հիւանդութիւնք» անուն գրքին, և երկրորդն հեղինակ երկու մեծահատոր System of Obstetric Medecine and Surgery և մի հատոր Diseases of women գրքանց։

Ահա Անգլիոյ համալսարանաց անուններն իրենց նախագահներով։

1. Լընտն Եբենիզէրսիթի, Լորտ Կրանվիլ—Նոթինգհամ։
2. Օքսֆորդ, Լորտ Սալիսբրի, Նախագահ
3. Քէմբրիճ, Տէվնշրի Դուքսը, »
4. Տարհամ, Բրոմֆիէլտ Ֆիլիպսն »
5. Վիկթորիա, Տէվնշրի Դուքսը, »

Տր. Ռոպէնսոն ոչ միայն չխօսիր տարբերէ ի վեր հատատեալ համալսարանաց և իրենց բժշկական գրականութեանց խառնմամբ, այլ նաև կը մոռնայ վերջին մի քանի տարուան մէջ հիմնեալ համալսարանն, այսինքն Վիկտորիա համալսարանն որ ի Մանչեսդր։ Սոյն համալսարանի բժշկական ճիւղի գլուխն է Սըր Վիլիէմ Ռոպերդս, հեղինակ Diseases of Urinary organs մեծահատոր գրքին, իսկ անդամներէն է հռչակաւոր քիմիագէտ Սըր Հ. Ռոսքօ որ մի քանի ամիս առաջ անմահացուց իւր անունը չորս մեծահատոր գրքերով։ Անգլիոյ Թագուհին սոյն երկու բրոֆիէսօրներուն Սըր տիտղոսը շնորհեց։ (*)

Պէտք է գիտնալ որ սոյն համալսարան Անգլիոյ մէջ են միայն և ոչ թէ Սկովտիոյ և Իրլանտայի մէջ, ուր նոյնպէս կան դարերէ ի վեր հատատեալ բժշկական համալսարաններ, ինչ պէս յէդինբուրկ, ի Տըպլին եւ իրենց աքանչելի բժշկական գրականութեամբ։

Տր. Ռոպէնսոն իւր յօդուածին մէջ կ'ըսէ. «Լոնտոնի բժշկական դպրոցը գրեթէ «անկանոն վիճակի մը մէջ է։ կան չատեր «որք դիւրութեամբ կրնան քանի մը տա«րիներու մէջ վկայագիր մը կորզել անկէ»։

Տր. Ռոպէնսոն կրնայ արդեօք ցուցնել բժշկաց կառավարիչ և քննիչ խումբ մը ո՛ւրեմն Լոնտոնի այրքունի Բժշկական Դպրոցի կառավարչաց և քննչաց խումբէն աւելի ուսեալ, տաղանդաւոր և հանճարեղ։

Բաւ կը համարիմ ատ նշանակել ի սոյանէ, ոմանց անունները միայն։

Սըր Վիլիէմ Ճէնրը Սըր Ճէյմս Բէյճթի, Սըր Վիլիէմ Կալ, Սըր Էնտրի-Քլարք, Տր. Բուէն Ֆիլիպ Ֆիլիպ, Ճոն Վուտ, Հիուլինկ Ճէքսն, Ճոնրթրն Հաչինսն, Սէյվրրի, Թիմիթի Ճոնս, Հանթրի, Տիքնսն, Ուիլքս Սըր Սրէնսը Ուէլս, Ճոսքն Հարլի եւն եւն։

Սոցա հեղինակութիւնք գաղիերէնէն և գերմաներէնէն թարգմանուելով աչխարհս չարս կողմերը տարածուած են ի փառս իւրեանց բարձր բժշկական տաղանդին, հանճարոյն, ուսման և Լոնտոնի բժշկական գրականութեան։

Անգլիոյ քաղաքական, կրօնական և բժշկական կազմակերպութեանց օրէնքներն և կանոնագրութիւններն ուսումնասիրելու համար անձ մը պէտք է երկար տարիներ անգուլ աչխատի, որպէս զի կարող լինի այս հաստատութեանց (British institution) մասին որ և իցէ կարծիք յայտնել և կամ քննադատութիւն ընել։ Եթէ Իշխան Պիսմարքի նման անձ մը տարիներ առաջ արժան համարեց նոյն հաստատութեանց կազմակերպութիւններն ուսումնասիրելու համար անձամբ Անգլիա երթալ, և սոյն հաստատութեանց առաջնակարգ անդամց հետ անձնական յարաբերութիւն հաստատել։ յարգոյ ընթերցողը կրնայ հետեւցնել թէ մինչեւ ո՞րքան հասած է սոյա համբաւը և ինչ բարձր արժէք ունի քաղաքակրթեալ ազգաց աչքին։ Բայց ցուցնելու համար թէ Լոնտոնի Արքունի բժշկական դպրոցը ինչ ատաՀման կոնտնաւոր մա՛մ մն մ'է, օրինակ մը միայն յառաջ պիտի բերեմ։ Վերջերս Սըր Իրոսմրդ Վիրսն, Լոնտոնի Եբէլիի բժիշկ մը, իւր մահուանէն առաջ կտակեց 120,000 (3,000,000 ֆր.) անգլ. ոսկի Լոնտոնի Արքունի բժշկական դպրոցին, բժշկական հետազօտութեանց և ուսման յառաջադիմութեան համար։ Բայց ըստ որում դպրոցին օրէնքն այդչափ մեծագումար պարգեւ մը ընդունելու արտօնութիւն չ'ը տար, ինքերն յանձնեցան փոստարաններու որոնք օրէնք մը յօրինելով կառավարութեան վաստակեցնել տուին, և այսպէս Լոնտոնի Արքունի բժշկական դպրոցը ըստ օրինի տէր եղաւ սոյն գումարին։

Դպրոցը յանձնաժողով մը կազմեց 30-40 երեւելի բժիշկներէ, որոնց մէջ կը գտնուին հետեւեալ հանրածանօթ անձինք Սըր Հէնրի Թոմսն, Սըր Էնտրի-Քլարք, Սըր Ուիլիէմ Կալ, Տր. Բուէն եւ. եւ.։ Նոքա յետ երկար խորհրդակցութեանց, որոշեցին սոյն գրամով հիմնել Բ աչ-ական և աչաբաւական հաստատութիւն մը ի Լոնտոն, և իրենց այս որոշումը ներկայացուցին Անգլիոյ արքունի բժշկական դպրոցի նախագահին, փոխնախագահին և բժշկական գլուխին (տես Լանսէթ թիւ 4, 1887։)

Տր Լիւսիէն Տ.նիս Բարիզի Ընտրեալ բժշկական թերթին 1886 ամի հոկտ. 10 ի, նոյեմբեր 7 ի, դեկտեմբեր 9 ի և յաջորդ թուոց մէջ բժշկական ուսման յ'Եւրոպա, յ'Ամերիկա եւ յ'Աւստրալիա ունեցած կազմակերպութեանց վրայ ընդարձակ ուսումնասիրութիւն մը հրատարակած է La médecine dans les deux-mondes վերնագրով։ Գաղղիացի յարգելի բժիշկը հետեւեալ բառերով կ'սկսի իւր շահագրգիռ յօդուածն. «Նախ և առաջ մեր ուշադրութիւնը պիտի գրաւեն մեր բարեկամ Անգլիացիք որոնք այնչափ հսկայ յառաջադիմութիւն ըրած են դաստիարակութեան մէջ։»

Լոնտոնի փրոֆիէսօրներու բժշկական խորին հմտութեան և հանճարոյն, բժշկական զպրոցներու և հիւանդանոցաց մէջ տրուած դասախօսութեան, և բժշկութիւնը գործնականապէս ուսանելու համար աչակերտին ըստ օրինի տառնենած բժշկական պաշտօններու մէջ պտհած ծայրագոյն կանոնաւորութեան և զգուշութեան մասին ընթերցողը կարող է գաղափար կազմել հետեւեալ նկարագրութենէն, զոր ըրած է Տօքթէօր Լիւսիէն, հիւանդանոցներու և անոնց մէջ բժշկութեան ուսանողաց տրուած պաշտօններու վրայ խօսելէ յետոյ։

«Բոլոր այս պաշտօնները կը յանձնուին ամենէն արժանաւորաց, որոնք սակայն խիստ դիւրաս պաշտօնագրի կը լինին ամենափոքր անկանոնութեան համար։ Ես ինքս ականատես եղայ անմիջական պաշտօնազրկութեան մը ստանալուց որուն հետեւանքս եղաւ աչակերտ մը, որ՝ տարբոյն մէջ երկրորդ անդամը լինելով՝ անհոգութեամբ չէր փորձած հիւանդի մը ջերմութեան ատիճանը։ Ուսոց առնուած դարման մը, հիւանդի մը կողմանէ արգարացի տրտունջ մ'անհոգ աչակերտի մը նկատմամբ, աննահանջելի կերպիւ գրեթէ մի և նոյն հետեւանքը յառաջ պիտի բերէր։ Բայց պաշտօնակատարութեան մէջ ստորակարգութեան կամ թէ ըսենք իւր մեծին հրամանատարութեան և հնազանդութեան ոգին՝ որ կ'ոգեւորէ պետին պաշտօնակալները՝ այնչափ զարգացած է որ այսօրինակ խնամութեան մը գործադրութիւնը խիստ հազիւ կը պատահի։ Բայց այսպիսի վիճակի մը առաջին հետեւութիւնն է ապահովել պաշտօնակատարութեան՝ կանոնաւորութիւն մը, և հիւանդաց՝ սեւեռանութիւն մը և ուշադրութիւն մը խնամոց մէջ, որոնց հետ չը կրնար բաղդատուիլ մեր (Ֆրանսացւոց) ամենալաւ պաշտօնակատարութեանց անոգութիւնն և հանգստասիրութիւնը։ Խէ՜ՀՀ է ճշմարտութիւնը, բայց այս է ճշմարտութիւնը։»

Վերոյիշեալ նկարագրութենէն ընթերցողը կրնայ երեւակայել թէ ինչ կարգապահութիւն և կանոնաւորութիւն կայ Լոնտոնի բժշկական դպրոցաց և հիւանդանոցաց մէջ, և թէ աչակերտին կողմանէ տեղի ունեցած ամենափոքր զանցառութիւն մը իսկ ի՛նչ հետեւութիւն մը կրնայ ունենալ։

Իսկ Տր. Ռոպէնսոնի այն խօսքին համար թէ Անգլիա չունի մի կանոնաւոր բարձրագոյն բժշկական համալսարան, իւր ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք Բարիզի Լիթրէ Դէպէթէ թերթին վերոյշեալ յօդուածին մը։ որ ապահովեցնել թէ Անգլիա ունի ոչ թէ մի, այլ տասնվեց աւելի բժշկական համալսարաններ՝ իւրաքանչիւրը տասնամեայ ուսումնական բարձրագոյն կանոնաւորութեամբ։ Դարձեալ Բ. Էֆէնտիի Տր. Լիւսիէնի համանման բայց խիստ բարձր ընդարձակ հրատարակած նկարագրութենէն յայտնի կը տեսնուի թէ Գաղղիայի յօդուածագիր բարձրը ոչ միայն խորին կերպով ուսումնասիրած է իւր ընտրած նիւթը, այլ և անձնապէս տեղեկութիւններ քաղած է Անգլիոյ բժշկական համալսարանաց և հիւանդանոցներու վրայ և կը ճանչնայ ու կը խնամուի այդ հիւանդանոցաց և դպրոցաց փրոֆիէսօրներու բժշկական բարձր գիտութիւնը, հանճարը, հեղինակութիւնը և նոցա մատուցած ծառայութիւնը բժշկական ուսման յառաջադիմութեան համար։

(Շարունակելի)

ԻՄԱՆ

— —

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՖԷԻՐԻ

— —

Տէպրէտէի ասաքիրի Շահանէնին իւչ եիւզ իւչ սէնէսի մարթինան իթիպարէն պիր սէնէլիք իտարէսի իչիւն միւպայասը մահալինճէ մէվգիի միւնագասայա վազ օլունան երզագտան,

Նանը ազիզին պէհէր գըյէսի ալթմըշ իքի, գըրդ.

Կիւշթին՝ եիւզ էլլի ալթը,

Իրզին՝ եիւզ ալթմըշ իւչ, սէքսէն,

Բուղէնը սատէին՝ իւչ եիւզ գըրդ իւչ, երիսի,

Թուղրն՝ գըրդ ալթը, սէքսէն,

Հընթանքն՝ էլլի տէօրթ, ալթմըշ,

Սօղանքն՝ էլլի տէօրթ, ալթմըշ,

Շաիրին՝ էլլի տէօրթ, ալթմըշ,

Սաղօնքն՝ իքի եիւզ սէքսէն սէքիզ, ալթմըշ,

Զէյթին՝ տէօրթ եիւզ երիսի պիր, երիսի,

Կաղրն՝ եիւզ սէքսէն պիր, ալթմըշ,

Նօհուտն՝ տօգսան իւչ, ալթմըշ,

Շէքէրին՝ իքի եիւզ եէթմիշ իւչ,

Հաթապրն՝ ալթը, երիսի տէօրթ,

Սամանքն՝ օն պիր, եէթմիշ,

Տագիպին՝ եիւզ տօգուզ, երիսի բարայա օլարադ մահալլի թալիպի էօհտէսինէ օլտուղունան, պուրաճա իթասրնա թալիպ օլանլարրն լէվազիմաթը ուժուվիյէ տաիրէսինէ կէլմէյէրի իլան օլունուր։

23 շուպաթ 1887

Նօ. 27 1—3

— —

ԻՄԱՆ

— —

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՖԷԻՐԻ

— —

Տէպրէտէի ասաքիրի Շահանէնին իւչ եիւզ իւչ սէնէսի մարթինան իթիպարէն պիր սէնէլիք իտարէսի իչիւն միւպայասը մահալինճէ մէվգիի միւնագասայա վազ օլունան երզագտան,

Նանը ազիզին պէհէր գըյէսի ալթմըշ իքի, գըրդ.

Կիւշթին՝ եիւզ էլլի ալթը,

Իրզին՝ եիւզ ալթմըշ իւչ, սէքսէն,

Բուղէնը սատէին՝ իւչ եիւզ գըրդ իւչ, երիսի,

Թուղրն՝ գըրդ ալթը, սէքսէն,

Հընթանքն՝ էլլի տէօրթ, ալթմըշ,

Սօղանքն՝ էլլի տէօրթ, ալթմըշ,

Շաիրին՝ էլլի տէօրթ, ալթմըշ,

Սաղօնքն՝ իքի եիւզ սէքսէն սէքիզ, ալթմըշ,

Զէյթին՝ տէօրթ եիւզ երիսի պիր, երիսի,

Կաղրն՝ եիւզ սէքսէն պիր, ալթմըշ,

Նօհուտն՝ տօգսան իւչ, ալթմըշ,

Շէքէրին՝ իքի եիւզ եէթմիշ իւչ,

Հաթապրն՝ ալթը, երիսի տէօրթ,

Սամանքն՝ օն պիր, եէթմիշ,

Տագիպին՝ եիւզ տօգուզ, երիսի բարայա օլարադ մահալլի թալիպի էօհտէսինէ օլտուղունան, պուրաճա իթասրնա թալիպ օլանլարրն լէվազիմաթը ուժուվիյէ տաիրէսինէ կէլմէյէրի իլան օլունուր։

23 շուպաթ 1887

Նօ. 27 1—3

— —

ԻՄԱՆ

— —

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՖԷԻՐԻ

— —

Տէրսաէթի վէ պիլատը սէլասէտէ քարէնի էպնիյէ վէ էմաքինը ասքէրիյէ թամիրաթը վէ ինչաաթը լաղրմէսի իչիւն պէն իւչ եիւզ իւչ սէնէի ըումիյէսի մարտընան չուպաթը զայէսինէ գատար իգթիդա իտէն պիր սէնէլիք էնվաի քերէսթէ վէ միսմար վէ թրիէսթէ վէ Մալթա վէ Ֆրէնկ մէրմերի թաշլարը էնվալը իլէ չիմէնթօ վէ գում վէ քիրեճ վէ մօլզ թաշը վէ էմալը մալէկէմէ գէնթրաթօյա բապթ օլունմադ իւզրէ մէվգիի միւնագասայա վազ օլունարզընան, թալիպ օլանլարրն հէր կիւն իսթիհրեամ վէ ինչաաթ տաիրէսինէ միւրաճաաթ ութմէյէրի իլան օլունուր։

23 շուպաթ 1887

Նօ. 26 1—3

— —

ԻՄԱՆ

— —

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՖԷԻՐԻ

— —

Ֆէս, ատէտ գըրդ պիր պէն տէօրթ եիւզ.

Էլ հավլուսը, ատէտ ալթը պէն.

Պէյազ չայադ, արշընը ճէտիտ պէշ եիւզ պէն.

Մայա տաղը ապասը, թօք օթուզ տէօրթ պէն.

Ամերիգան պէղի, թօք օթուզ պէն.

Դօղանա պէղի, արշընը ճէտիտ տէօրթ եիւզ եէթմիշ պէն.

Դանավաչօ, արշընը ճէտիտ գըրդ ալթը պէն.

Դալըն Ինկիլիզ պէղի, արշընը ճէտիտ երիսի պէշ պէն.

Բէվէնտուզ պէղի, արշընը ճէտիտ պէշ պէն.

Բաթէսդա պէղի, արշընը ճէտիտ եէտի պէն.

Շամ ալաճասը, թօք տօգուզ պէն տէօրթ եիւզ.

Իւչ նումէրօլու բիյատէ տիւմէսի, ատէտ իւչ եիւզ սէքսէն պէն.

Թօք ալամէթի սարը տիւմէ, ատէտ օթուզ սէքիզ պէն.

Պէյազ սիվարի տիւմէսի, ատէտ օն սէքսէն պէն.

Այ եըլմըզը քէպիր տիւմէ, ատէտ պէն պէշ եիւզ.

Սաղիր այ եըլմըզը տիւմէ, ատէտ պէշ եիւզ.

Պէյազ մատէն բուլ, ատէտ եիւզ երիսի պէն.

Միւսէվվէր սաղիր սարը բուլ, ատէտ օթուզ պէշ պէն.

Սիյահ քէմիք բուլ, ատէտ եիւզ եէթմիշ պէն.

Քէչի մարդալը էվան մագարա իբլիկի, տուղինա պէշ պէն.

Սայա իբլիկի, գըյէի ճէտիտ պէշ եիւզ.

Օլթան իբլիկի, գըյէի ճէտիտ սէքիզ եիւզ.

Բօթին լասաիկի, արշընը ճէտիտ օթուզ.

Սարը թէլ գօբճա, ատէտ օն պէշ պէն.

Սաղիր պէյազ թէլ գօբճա, չիֆթ գըրդ պէշ պէն.

Գալըն սարը թէլ, գըյէի ճէտիտ պէն պէշ եիւզ.

Լաճիվերտ չուհա, արշընը ճէտիտ իքի եիւզ.

Զէհլիք գըրմըզը չուհա, արշընը

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԵԾ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

Պրէգիսիոյ

Ի նպաստ ԲԵՐՆԱՄՊՈՒԳՈՅԻ ՆԱՀԱՆԴԱՑ մէջ 1871 սեպտ. 28 էն ի վեր աղատ ծնած դերեաց զաւակներուն.

Այս վիճակահանութիւն, 1842 թիւ հանուած հրովարտակով արտօնեալ, աշխարհիս ամենէն կարեւոր և ամենէն լաւն է, կը բաղկանայ միայն 200,000 տոմսերէ (1 էն 200,000) որոց 26,180ն անպատճառ պիտի շահին երեք վիճակահանութեանց միջոցին որք պաշտօնապէս տեղի պիտի ունենան ձեռնհաս իշխանութեանց առջեւ.

Վիճակահանութիւնք անպատճառ պիտի կատարուին 1887 մայիս 14 ին, 17 ին, եւ 20 ին

Առաջին վիճակահանութիւն 1887 մայիս 14 ի		Երկրորդ վիճակահանութիւն 1887 մայիս 17 ի		Երրորդ վիճակահանութիւն 1886 մայիս 20 ի	
1 բժն.	250,000 ֆր.	1 բժն.	500,000 ֆր.	1 բժն.	2,500,000 ֆր.
				1 »	250,000 »
1 »	100,000 »	1 »	125,000 »	1 »	125,000 »
				1 »	50,000 »
1 »	50,000 »	1 »	50,000 »	2 »	37,500 »
				4 »	25,000 »
3 »	25,000 »	4 »	25,000 »	2 »	12,500 »
6 »	12,500 »	2 »	12,500 »	10 »	10,000 »
2 »	10,000 »	8 »	15,000 »	20 »	5,000 »
17 »	5,000 »	17 »	5,000 »	30 »	2,000 »
25 »	2,500 »	25 »	2,500 »	60 »	1,250 »
40 »	1,250 »	50 »	1,250 »	99 »	750 »
100 »	500 »	249 »	500 »	200 »	500 »
320 »	250 »	352 »	250 »	523 »	250 »
2000 »	100 »	2000 »	100 »	20000 »	50 »
2516 թիւ	1,097,500 ֆր.	2710 թիւ	1,527,500 ֆր.	20954 թիւ	4,300,000 ֆր.

Շահերը պիտի յանձնուին շահողին բնակարանը

200,000 տոմսերէն 26,810ն անպատճառ պիտի շահին, որով ամէն տոմսակաց մէն մէկ բաժին շահելու հաւանականութիւն ունի։ Ինչպէս կը տեսնուի, շահելու մեծ հաւանականութիւն կայ։ Մէկ առիթ մ'է այս բաղդը փորձելու և դիւրութիւն դառնալու համար։

ՄԵԾ ԲԱԺԻՆ 2,500,000 ՖՐԱՆՔ

Տոմսերը պէտք է գնել առ առաւելն մինչեւ 3/15 ապրիլ 1887

Ամբողջ տոմսին գինն է	100 ֆրանք,	125 տրամ,	116 լէյ,	40 ռուբլի
Կէս տոմսին գինն է	50 »	62·50 »	58 »	20 »
Քառորդ տոմսինը	25 »	31·25 »	29 »	10 »
Մէկ տասներորդ տոմսինը	10 »	12·50 »	11·60 »	4 »
Մէկ քսաներորդ տոմսինը	5 »	6·25 »	5·80 »	2 »

Բոլոր տոմսակք առանց բացառութեան պիտի մասնակցին երեք վիճակահանութեանց, որով միակ տոմսակով մը կարելի է երեք բաժին շահիլ։ Երեք վիճակահանութեանց պաշտօնական ցուցակը ձրիաբար և պահարանով պիտի ղրկուի ուղղին։ Շահողներուն իրենց պիտի տրուի հեռագրաւ կամ նամակաւ։ Շահերը պիտի վճարուին երբ շահող տոմսերը ներկայացուին. ուստի կը խնդրուի խնամով և անեղծ պահել զայնս։

Այս վիճակահանութիւն երաշխաւորեալ է Պետութենէն։ Շահերը վճարելու սահմանեալ դրամագլուխը դրուած է Պրէգիսիոյ Ազգային Պանքան։ Առաջին տասն բաժինները շահող տասն թիւեր առ առաւելն 1887 մայիս 30 ին պիտի հրատարակուին Արեւելեան լրագիրներուն մէջ։ Երեք վիճակահանութեանց ընդհանուր և պաշտօնական ցուցակը պիտի հրատարակուի Վիէննայի «Մոնիդէօռ տը լա Շանս Իւնիվէռսէլ»ի 1887 յունիս 18ի թիւին մէջ։ Այդ թերթն է Եւրոպոյ և Ասիոյ համար մեր միակ ներկայացուցիչը։

Գանձապետ Պրէգիսիոյ կայսերական վիճակահանութեանց

ԳՕՄԱՆՏԷՕՌ ԼՈՒԻԶ տէ ԱԼՄԷՅՏԱ

Եւրոպոյ և Ասիոյ մէջ տոմսերը կարելի է ստանալ Վիէննայի Մոնիդէօռ տը լա Շանս Իւնիվէռսէլ թերթին թղթակիցներէն, ինչպէս և ներկայ շրջաբերականս հրատարակող լրագիրներէն.

Կ. Պոլիս, Նեղոսը լրագիր
» Դանուբեանը-Բալկան լրագիր
» Իսլէրն էֆէնտի,
Քարաքէօյ, Տէյիրմէն խան
» Ն. Գալատաս
Իզմիր, Պ. Պ. Վիդոռ Գարռաղ եւ ընկ.
Գալըովսի-Սամա, Պ. Տ. Իռանենտէս
Եանեա, Պ. Պ. Էնիֆիէցի եղբարք
Լիմասոլ, Սէնթիս լրագիր
Պէյրութ, Պ. Պ. Օ. Տիւրան եւ ընկ.
Դամասկոս, Պ. Պ. Կանտանի եղբարք
Պաթում, Պ. Պ. Սիմէօնիանէս եղբարք
Բանթի, Պ. Տ. Մանոփ
Սոֆիա, Ա. Թանաչոֆ
Փիլիպ, Ռիշար Բէլլէր
Աթէնք, Ռ. Բիրիպաս
Սմիւռնք, Աբրէքոս լրագիր
» Պ. Ժան Գուլգէլի
Շիրա, Անդրէաս լրագիր
» Ֆանոս լրագիր
» Պ. Ժորժ Աւդալիս
Պիւրգոս, Պ. Ժան Եորկաքորուլս
Բագրաս, Պ. Բ. Ռիկորուլաս
Զանթա, Պ. Պ. Մէրգանի եւ ընկ.
Գորֆու, Պ. Իռուէռա
» Պ. Ալէք. Նէսդիւռոս
Գահիրէ, Պ. Ատոֆ Պաուէր
» Պոսֆոռ Էտիքէնէն լրագիր
» Պ. Պ. Ֆիրաքէռատ եւ Բաուտի
Ալէքսանդրիա, Թէլէկրաֆ լրագիր
» Պ. Ատոֆ Պաուէր

Ի Ռումանիա, մեր բոլոր թղթակցաց քով ի Պուքրէշ, Կալաճ, Պրայլա և էն. և էն։

ՖՐԱՆՔՕ-ՀՕՆԿՐՈՒԱԶ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՊԻԻՏԱԲԷՍԹԻ

ՀԱՆԴԵՐՁ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

Արտօնեալ դրամագլուխ	20,000,000
Գանձեալ »	10,000,000
Մահուան արկածից դէմ պահեստի	10,000,000

Արեւելից Տնօրէն. Մ. Լօժէն Բարաօր
» լիազօր գործակալ. Մ. Նաղարէթ Եաղճեան

Ֆրանքօ-Հունգարական կենաց անանուն ընկերութիւնը խիստ դիւրամատչելի պայմաններով մահուան դէմ ապահովութիւններ կ'ընդունի, նոյնպէս փոքր աղայոց և աղջկանց ի շահասիրութեան վճարելի պայմանաւ։

Աւելորդ կը համարիմք ըսել թէ ամէն ընտանեաց և զաւակաց տէր անձանց իրր նուիրական պարտականութիւն մ'է տարեկան փոքրիկ զոհողութեամբ մը իւր կեանքն և իւր զաւակաց ապագան ապահովել։ կամ ի ծերութեան օրերու և կամ յետ մահու իւր տիրելի կինն և զաւակունքը աղքատութեան սոսկալի ճիրաններէն հեռի պահելու համար ուստի արդդ հասարակութեան լուրջ ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմք Ֆրանքօ-Հունգարական ընկերութեան շահաւէտ պայմաններուն և վիճակահանութեան մասնաւոր տեսակին որ մէն մի տարի Պիտաբէսթի մէջ ի ներկայութեան կայսերական պաշտօնէից տեղի կունենան, մէն մի շահող թիւ 100 անգլիական ոսկի շահելու պայմանաւ։

Աւելի ընդարձակ և կարեւոր տեղեկութիւններ ստանալու համար պէտք է դիմել առ վարչութիւն։

Ամէն լեզուէ յայտարարութիւնք ձրի կը տրուին։

Օրինակ.—30 տարու անձ մը տարին մի անգամ 4 ½ ոսկի տալով 200 անգլիական ոսկիի ապագայ մը պատրաստած կըլլայ իւր ընտանեաց և.ն. և.ն։

Փափաքողք աղատ են ընկերութեան պատուաւորութեան և հաստատութեան մասին տեղեկութիւն ստանալ Եւրոպոյ մեծ դրամատուններէն։

ՇՆՉԱՌԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՑ ՀԻԻԱՆԴՈՒԹԻՒՆԵՐ

ՇՆՉԱՐԳԵԼՈՒԹԻՒՆ, ՀԱՐԲՈՒԽ, ՀԱՁ, ՊՐՈՆՇԻԴ, ԴՈՒՄ, ԹՈՌԻ ԲՈՐԲՈՐՈՒՄ, ԹՈՌԱԹՏ, ԱՐԵԱՆ ԹՈՒՄ յայտնապէս կը դարմանուին

ՏՐ. ՏԷ ՔՕՌԱՊԻ ԳՆԴԱԿՆԵՐՈՎ,

Բաղկացեալ Քիմապի Էլէնիով

Փորձուած Բարիզի հիւանդանոցաց մէջ—Ֆրանսական կառաւրին ներկայացեալ

Կ. Պոլսոյ մէջ ընդհ. կեդրոնատեղին է Ն. ԹԷՈՏՈՐԻՏԷՍԻ կեդրոնական դեղարանն, 244 Բերայի Մեծ փողոց։

ԳՈՒԻՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ՐԻԼԱՅԸՆՍ

Մովային ապահովագրութիւն։ —Դիմել առ գործակատարն ընկերութեան, Պ. Ժ. Վ. Ուիթոլ, Ուիթոլ խան Պահչէ-գաբու Պոլիս. կամ Ղալաթիա Մէրթէքզանի փողոց Իզզէթ բաշա խան թիւ 6։ 507

ՈՒՂՂԱԿԻ ՎԱՃԱՌՈՒՄՆ ԱՐՏԱԴՐԻՉԷՆ ՍՊԱՌՉԻՆ

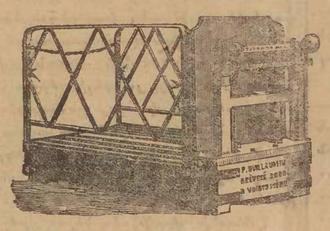

ՏԱՐԱՁԱԳԱՐԾՈՒԹԻՒՆ

Բ. ԿԻՅՕՄԻՆ ի

Արդիական ֆորֆարտանոցէ

Ի Վուտաօն (Իզէս)

Ֆրանսա

Գրամարկղ
Պատին մէջ գրուելիք արկղ
Առձեռն արկղիկ
Կապանձեռ գրամարկղ
Ապահովութեան նկուղներու գռներ և վանդակներ

Ամենազգի կղպիներ
Զարմ և կղնա
Առձեռն տատանոց
Տատանոցով կամուրջ կառաց, անասնոց եւ կշռման համար
Ընդ օրինակութեանմամբ

Պատկերազարդ ցուցակը ձրի արար կը ղրկուի երբ նամակաւ ուղղի Իսլէրն էֆէնտիին, ներկայացուցիչ վասն Արեւելից, Քարաքէօյ, Տէյիրմէն խան, Կ. Պոլիս։

ԹՈՒՐՔԻԱՅԻ ՀԱՄԱՐ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐՈՒՄՆՈՑ

Թ. Պ. ՏԱՐԵՆՏՈ, ՓՈՂՈՑ

HUILE DE HOGG

ՄՕՐԻ ՉԿԱՆ ԲՆԱԿԱՆ ԻՒՂ

Որոյ ազդեցութիւնն հաստատուած է 25 էն աւելի տարիներու փորձով։ Հետեւեալ հիւանդութեանց համար, կուրծքի հիւանդութիւն, թոքախտ, թոքաբաւոյց հիւանդութիւն, հազ, դրուխ, յամառ հազ, խոյլ, աւշային գեղձերու ուռայցներ. մորթի հիւանդութիւնք, սրբեւն, սպիտակ դաշտան, ընդհանուր տկարութիւն և այլն. նաև տկար և փափկակազմ տղաքները զօրացնելու համար շատ դիւրաւ կը խմուի։

Օգուտ ունենալու է սովորական իւղերէն և մանաւանդ անոնցմէ որ շահասիրական նպատակներով բնական իւղերու տեղ և իբրեւ թէ անոնցմէ աւելի ազդութիւն և ախորժ համ տալու համար շինուած են։ Այն իւղերն ուրիշբանի չեն ճաւսցեր բայց մնայն տասմոքսը ընդդիմայն զօդուելու և հոմեցնելու. եթէեմն շատ վատնդաւոր ևս կրնան ըլլալ։

Բնական և դուտ ձկան իւղ գտնելու ապահովութեան համար պէտք է գտնել ՀՕԳԻ ԻՒՂԸ, որ եռանկիւնի շիշերով կը ծախուի։ Պահանջել հօրենանունը և Բարիզի բժշկական Տեսարանին բիմական զորոց պրոֆ. Պ. Լ. Բուլէօրի վկայութիւնը որ իւրաքանչիւր շիշի կիրկեմին վրայ կը գտնուի։ Տեղւոյ Աուտայի և այլ Պոլսոյ համբաւաւոր դեղավաճառաց քովակը կը գտնուի։ 1883 տարւոյ յունուար 1 էն սկսեալ հօգի մորթիւ ձկան բնական իւղի շիշերուն էթիքէթներուն վրայ Գաղիոյ կառաւարութեան կնիքն պիտի գտնուի ուրեմն այս մասին ուշադրութիւն դրեցէք։

Hogg

զրաչարանի նշանակ։ ՍԵՐԵՔ։

ԱՊԱՀ ՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ Ի ՀԱՄՊՈՒՐԿ

Ընդհանուր գործակատար ՀԷՐՄ. ՀԷԼՊԻՆԿ
Կալաթա, Քարանթինա փողոց, թիւ 9

ԼԱ ԹՐԱՆՍԱԹԼԱՆԹԻՔ

ՇԱՀԱՒԻՑ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ ԿԱՊԱՀՈՎԱԳՐԷ

ՏՈՒՆԵՐ, ԽԱՆՈՒԹՆԵՐ, ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ, ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԳՈՅՔԵՐ ԵՒ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՊՐԱՆՔ

ՓԻԻՆԱՐ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԱՒՍԱՁԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒ

Որ ամբողջ տարի մ'ընդունի Լէլէքոլէ և Մէլքերլէ-Ի Օրէսայի Կանոնաւոր գծեր.

Ուղեւորք և ապրանք կ'ընդունուին Նիւ Եորքի, Պոսթոնի, և Միացեալ Նահանգաց ու Գանատայի ամէն կողմերուն համար, նամանաւանդ Հավանի, Ռուէնի, Բարիզի, Լոնտոնի, Կլասկոյի, Մանչէսդրի, Պրատֆորտի եւ եւ համար։

Ուղեւորաց համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի։

Ամէն չոգենաւու մէջ կայ կին բժշկուհի մը

Ընկերութեան չոգենաւերը նշանաւոր հանդիսացած են իրենց հանգստաւէտութեամբ և կանոնաւորութեամբ։

Գործակատար ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈՆ
թիւ 1 Միւրիւք Հալի
փողոց խանթա Ղալա

511

ԲԱԲԱՏԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԼԷԼԷՔՈԼԷ, Մ'ԷԼՔԵՐԼԷ-Ի և Օրէսայի ԳԻԾ

Կանոնաւորագոյն գծեր

Ծառայեալ	Թոն.	Նաւակատեալ
Այա Սոֆիա	3,000	Զէյթ
Ալբարատ	2,500	Ուռէլս
Ալքատիա	2,500	Քրուէրլանդ
Լաքոնիա	2,500	Ուիլիամ
Մասէատոնիա	3,500	Մարլ
Լուսիտիա	2,800	Ֆոթբրոնիլ

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վարձք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամէն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ.
513 Գործակալ

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԱՒՍԱՁԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒ

Որ կանոնաւորագոյն կը բռնի Լէլէքոլէ և Աբերտիլէ գծէ.

Անուանք	Թոն.	Անուանք	Թոն.
Ալէքսիան	2500	Ֆլորենսիան	3700
Ալլասիան	2500	Ֆլորինտիան	3700
Անտալուզիան	2500	Ֆլորիտան	3700
Ամերիկեան	2500	Իսպերիան	3500
Ադրիան	3700	Իսպերիան	3500
Գալլորիան	6000	Իսպերիան	5500
Գուլկարիան	6000	Լեոնիան	2200
Քասթիլեան	800	Լիվերպուլեան	2500
Սայրենեան	2000	Լիսպոն	800
Տուրոյ	700	Օլտրիոյ	700
Էմիրէզ	3700	Բերլին	3800
Ֆրանսիան	3700	Վալենսիան	6800
Ֆլանդրիան	3700	Վիրջինեան	6800

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՅՈՒԱՐՏ ԼԱՆՅՈՆԹԻՆ

Գործակալ
թիւ 34, 36, 38, Քիւչիւք Մուսթ խան, Ղալաթիա

Նաւատեղք, Գարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվրբուլ

Գործակալներ

Կ. Պոլիս, Իտուարտ Լաֆոնդէն.
Ձիպրալդար, Պ. Պ. Քարվէր եղբարք
Ալէքսանդրիա, Կ. Լ. Վահման և ընկ.
Մալթա, Ա. Քամիլերի.
Շիրա, Ա. Մ. Մավրոկօրտատոյ.
Զմիւռնիա, Պ. Ուիդոլ և ընկ.
512

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐԻՆ